

ANNE – BABA – ÇOCUK

ERGENLİK

Her bireyin gelişim sürecinde izlediği çok sade ve değişmez bir yol vardır. Yeni doğan çocuk tamamen anneye bağımlıdır ve tüm ihtiyaçları ebeveyn tarafından karşılanır. 2 – 3 yaşına gelen çocuk çevreyi sürekli gözlemler ve ebeveyninin davranışlarını taklit eder. 6 – 7 yaşına gelen çocuk okula gitmeye başlar ve yeni bir çevre edinir, ancak hala hayatında en önemli dayanaklar anne ve babadır. 11 – 12 yaşından itibaren birey artık daha çok çevreye yönelir. Hayatına başka favoriler girmeye başlar.

ERGENLİKTE ARKADAŞLIK

Artık arkadaşlar vardır, ilişkiler vardır ve teknolojinin imkânları vardır. İşte bu zaman diliminde çocuk kısmen anne – babadan uzaklaşır ve çevreye yönelir. Onun için önemli olan şeyler yavaş yavaş değişmeye başlar. Ergenlik döneminde duygular keskin ve yoğun, fiziksel özellikler önemlidir, toplum içindeki rol ve davranışlar son derece önemlidir. Arkadaş çevresi oldukça değerlidir, karşı cinse ilgi vardır, karşı cins karşısında mahcubiyet yaşamak son derece kritik bir durumdur.

ERGENLİK

Ergenlik dönemi tüm yönleriyle çok kaotik bir yapıdadır. Anne – babanın ders çalışmayla ilgili baskısından bunalan ve buna isyan eden çocuk rehberlik servisinden “beni sıkın, beni kontrol edin” isteğinde bulunabilir. Ergenlik döneminin özelliklerini anlamak gerçekten zordur. Ancak ebeveynler olarak bu dönemi iyi tanımak bir görevdir. Ergenlik dönemine giren kız ve erkekler çevreye daha fazla önem verirler, ancak aynı zamanda kendi dış görünüşlerine de dikkat ederler. Birey artık yelkenleri açmış ve aile limanından yavaş ve ürkekçe uzaklaşmaya başlar. İşte bu kritik durumda ebeveyn karşılıksız ve her koşulda sevgisini çocuğuna göstermeli, duygularını saklamamalıdır. Anne – baba olarak çocuğunuzun sizinle olan paylaşımını mutlaka artırma yoluna gitmelisiniz. Çünkü çocuk dış dünyaya açılmış ve bazı yanlışlar yapma ya da yanlış şeyler öğrenme ihtimali vardır. Bu noktada anne baba çocuğa paylaşım rahatlığı vermeli, çocuk size problemlerini ve yaşadıklarını anlatabilmelidir.

ANNE – BABA ÇOCUKTAN NE İSTER?

Bu sorunun cevabı aslında çok basittir ve yıllar geçse de bu cevap çok fazla değişmez. “ne isteyeceğiz tabi ki iyiliğini istiyoruz, iyi bir hayat yaşamasını istiyoruz”.

Aslında bu konuyla ilgili tüm soru ve cevaplar bu cümlelerin içinde yatıyor. Bizler daha çok koruyucu ve kollayıcı bir aile yapısıyla çocuklarımızın karşısına çıkıyoruz ve onların istemeleri gereken veya verdiğimiz eğitimle onların istemesi gereken şeyleri bizler yani yetişkinler istiyoruz. Ve bazen kendi yapamadıklarımızı çocuklarımızda görmek istiyoruz.

Çocuğunuza bir yaşam kurmayın, onun kendi yaşamının mimarı olmasına yardımcı olun.

TUTKULARIMIZ VE ÇOCUKLARIMIZ...

Sonuç olarak, önemli olan, ana – babanın tutku ve beklentileri değil, çocuğun ilgi ve yetenekleridir. Bu yüzden anne ve baba öncelikle çocuklarını tanımalı ve onları ilgi, yetenek ve istekleri doğrultusunda yönlendirmeye çalışmalıdır. BAZI YANLIŞLAR... Önemli olan çocuklarımızı hayata hazırlamaktır.

FARKLI ANNE – BABA TUTUMLARI

Farklı anne baba tutumlarını biraz abartılı ve esprili bir dil kullanarak ifade edelim.

BASKICI VE OTORİTER TUTUM

Bu tutum şekli çocuğun kendine olan özgüvenini ortadan kaldırır ve kişiliğini hiçe sayar. Yoğun anne – baba baskısı çocuğun dış dünyaya ya çok çekingen ya da çok saldırgan davranışlar sergilemesini sağlar.

GEVŞEK TUTUM

Çocuk merkezci aileye, genellikle orta yaşın üzerinde çocuk sahibi olan ailelerde ya da çocuğun kalabalık yetişkinler grubu içinde yetişen tek çocuk olması halinde sıklıkla rastlanan bir durumdur. Çocuk ailede inisiyatif sahibi tek kişidir.

DENGESİZ VE TUTARSIZ TUTUM

Buradaki dengesizlik anne baba arasındaki davranış farklılıkları olduğu gibi, anne ve babanın gösterdikleri değişik davranış biçimleri de olabilir. Dengesiz tutumlar çocuğun da gelişim sürecinde ve sonrasında tutarsız düşünce ve davranışlar oluşturmalarını sağlar.

KORUYUCU TUTUM

Anne – babanın aşırı koruması, çocuğa gerektiğinden fazla kontrol ve özen göstermesi anlamına gelir. Bunun sonucu olarak çocuk, diğer kimselere aşırı bağımlı, güvensiz, duygusal kırıklıkları olan bir kişi olabilir. Bireyin otokontrolünü geliştirmemesi ilerleyen yaşlarda eşine aşırı bağımlı bir karakter olarak ortaya çıkabilir.

İLGİSİZ VE KAYITSIZ TUTUM

İlgisiz ve kayıtsız tutum, anne – babanın çocuğu yalnız bırakma, görmezlikten gelme şeklinde dışlaması demektir. İlgisiz kalan bireyde etrafındaki arkadaş çevresine, öğretmenlerine, eşyaya karşı bir saldırganlık eğilimi gözlemlenir. İlgisiz ve kayıtsız anne – baba tutumu çocuğun saldırganlık eğilimini güçlendirmektedir.

TUTUMLAR VE SONUÇLAR

Değerli veliler buraya kadar yaygın anne – baba tutumlarını çok kısaca ve derine inmeden küçük ve basit örneklerle anlatmaya çalıştık. Buradan çıkarmamız gereken en önemli ders çocuğun düşünce ve davranış şekillerinin en önemli belirleyicisi, anne – babanın küçük yaşlardan itibaren yansıttığı davranış biçimleridir. Her anne baba bir aynadır ve çocuk aynaya baktığında neyi görüyorsa onu yaşamak ister. Ailelerin uzmanlara çocukları ile ilgili aktardığı problemlerin birçoğunun temelinde yanlış anne – baba tutumları yer almaktadır.

GÜVEN VERİCİ, DESTEKLEYİCİ, HOŞGÖRÜLÜ TUTUM

Çocuğun kişilik gelişimi açısından en doğru davranış şeklidir. Anne – babanın çocuklarına karşı hoşgörü sahibi olmaları, onları desteklemeleri ve bazı kısıtlamalar dışında arzularını yerine getirmelerini sağlamaları kişilik gelişimi açısından son derece önemlidir.

EBEVEYNE BAZI TAVSİYELER...

☪ Her koşulda, her durumda, her şartta O sizin evladınız... Kazansa da kazanmasa da... Başarsa da başarmasa da... Ona koşulsuz sevginizi hissettirdiğiniz de mutlaka etkilenecektir. Sadece kazandığında sevilen birey, kazanamadığında kendisini yalnız hisseder ve kendine olan saygısını kaybeder...

☪ Zor bir dönem Onları bekliyor. Sizin desteğinize ihtiyaçları var. Sadece eleştirmeyin, aynı zamanda motive edin. Okul ve deneme sınavlarında başarılı olmak programlı bir çalışmayı gerektirir. Onların sınav kaygısı yaşamalarının en temel nedeni yakın çevreleri tarafından olumsuz olarak algılanma korkusudur.

☪ Sınav başarısı hayattaki tek amaç gibi göstererek çocuğunuzda isteksizlik ve gerginlik yaratmamalısınız. Çalışmasını sağlamak için tehdit edici ve suçlayıcı sözlerden kaçınmalısınız. Eski başarılarını hatırlatarak güven duygusunun gelişmesine yardımcı olabilirsiniz. Onun çalışmalarını takip etmeli ama bunu onu telaşlandırmadan ve sıkımdan yapmalısınız. Okul ile devamlı iş birliği içinde olmalı, gerektiğinde yardım almaktan çekinmemelisiniz. Kazanamazsan hepimiz yıkılırız, yüzümüzü kara çıkartma, varımızı yoğumuzu verdik gibi sözlerden kaçınmalısınız.

REHBERLİK SERVİSİ